

יעקב שרת / איש מלאדים מנחם איסטראטגוס

הם ישבו שם על גדת הנילוס, רכונים על שולחן מוצל שימשיהרבתני, ואני יודע שעל השולחן היתה פרושה מפת העולם.

"תראה", אומר האיסטראטג שלו, "אם הם יבואו מפה, אז נכניס להם הכנסה שכזאת מכאן, שהם ימציאו קללה רר סית חדשה!"

"המממ... ואם הם יבואו משם?"

"אם הם יבואו משם — אומר האיסטראטג שלנו — הוהרה, רק שיבואו! שיבואו! אנחנו נכניס להם הכנסה שכזאת מפה, שהם לא יהיו מסוגלים לקלל בכלל!"

"המממ... זה מה שאתה חושב, או גם הגנרלים שלך?"

"מה, אתה לא קורא עיתונים? לא קראת מה שהרמטכ"ל שלנו אמר? סמוך עלינו, אנחנו נעשה מהם קציצות! תראה פה, המפה מדברת בעד עצמה! המרחק מהקווקאז לגליל העליון הוא בדיוק כמרחק מהגליל העליון לקווקאז!"

"המממ... זה מזכיר לי משהו..."

"מזכירי שמזכירי. למה אתה מעוגן בעבר הלא-מנומל? עכ" שיו אתם עם הנפט, ואנחנו עם הכוח, יכולים לשלוט בכל האזור! בכל המרחב! ואם הרוסים יעזו לנקוף אצבע, הם יקבלו סטוזה שכזאת, ש..."

"המממ..."

"שוב פעם המממ, ושוב פעם המממ! אולי תגיד לי כבר מה המממ הזה אומר?"

"המממ... אברשה לא אמר לך? ליתר ביטחון, אירגנתי לי גם איזה בסיסון עם האמריקאים. אתה מכיר אותם, החלשולים האלה..."

"החלשולים זה לא מילה!"

"המממ... נכון, אבל אם הם עצרו את הצבא האדיר שלכם לפני קאהירי ודמשק, אם הם לא הניחו לכם להשת" מיד את הארמיה השלישית, אולי לא כדאי להתעלם מהם לגמרי..."

"המממ... אברשה!!!"

סטייה הנשיא

(המשך מעמוד 55)

צארום. אחרי המיקרה פנתה אליו והוא יעץ לה כיצד לכלכל את מעשיה.

סיפורה עופרה צארום:

היכינו, אני ועוד בחורה, ליד המעלית. בינתיים התאספו עוד אנשים וביניהם קצף. כשהגיע המעלית הוא נדחף ונכנס לפנינו. אחרי שהזמזם של עומסיתר נדל לק, יצאנו, הבחורה השנייה, קצף ואני, כשנכבה הזמזם הוא ניסה להיכנס עוד פעם. הוא חשב כנראה שהפעם לא יידלק הזמזם. אבל הזמזם נדלק. הוא יצא שוב, הצביע עלי ואמר: "זו היא שקילקלה לי. תסתלקי מפה! פשרקה! מלוכלכת! מי את שבגללך אני לא אכנס!"

אחת על כל לחי

עד אז אני לא אמרתי לו דבר. רק כי שהוא צעק אמרתי לו שלא ירים עלי את הקול. הוא המשיך לצעוק והתקרב אלי. אני התרחקתי והפלטתי מהפה את המילה פברכר. אני לא יודעת את הפירוש של זה. בשבילי פברכר זה בן-אדם שלא מת נהג בסדר.

קצף ניגש אלי ונתן לי שתי סטירות חזקות עם כף יד. אחת על כל לחי. היו שם הרבה אנשים שראו את זה, אבל אף אחד לא התערב. רק כשהוא הלך נגשו אלי ושאלו אותי למה לא הגבתי.

הייתי המומה. עליתי למישרד התחלתי לבכות. שאלו אותי מה קרה, אבל לא רציתי לספר. רק אחרי שיצאתי לרגע הם התקשרו בטלפון וביירו מה קרה. כשר חזרתי קרא לי הבוס שלי, אליעזר לבבי. הוא שאל אותי אם אני מתכוונת להתלונן במישרד או שאני מעדיפה שהוא יעלה את הנושא בוועד היהלומנים — בבורסה נהוג להביא כל סיכסוך לבוררות לפני הוועד — ולקבל את ההתנצלות של קצף. אמרתי ללבבי שבשום אופן אני לא מוכנה להסתפק בהתנצלות על דבר כזה.

אני נפגעת מאד מהפרשה הזאת. כשר חזרתי הביתה ספרתי הכל לאחי צדוק. הוא יעץ לי להתלונן קודם כל במישרד. הלכתי למחרת והגשתי תלונה נגד קצף. אבל זה לא עזר לי באופן אישי. הרגשתי מושפלת מאד ואיך שהוא אני חושבת שלא קיבלתי די גיבוי בבורסה.

עד כאן סיפורה של עופרה צארום. בתשובה על תלונתה נגד קצף קיבלה עופרה מיכתב מן המישרד, שבו נאמר: "הגנו מתכבדים להודיעך, כי המעשה ש"עליו התלוננת מהוה, לכאורה, עבירה לפי סעיף 379 לפקודת החוק הפלילי, אך הדין לטוב, כי אין נסיבות החוק המיקרה מצדיקות הגשת תביעה משפטית על-ידי המישרד. בהתאם לסעיף 62 לחוק סדר-הדין הפלילי הזכות בידך לפנות לבית-המישפט ולהגיש קובלנה פלילית פרטית."

עניין רב לציבור

עורר-הדין צארום, המייצג את אחותו, הגיב על הודעת המישרד במכתב אל ראש אגף החקירות במישרד רמת-גן. במכתבו הוא אומר, בין השאר: "אם גם על-ידי החוק מוסמכת המישרד שלא להעמיד לדין מן הטעמים שאין במישפט עניין לציבור או שלא נמצאו ראיות פיקות. במיקרה זה אכן נמצאו ראיות כנגד אריה קצף, ובאשר לחוסר עניין לציבור במישפט כזה — לא אטעה אם אומר, כי אכן עניין רב לציבור בה".

לדברי צדוק צארום קיימת אפשרות ש"המישרד סגרה את התיק משום שהי מעורב בו הוא נשיא היהלומנים. לדבריו, יתכן, כי במיקרה דומה, שבו היה מעורב איש אחר, לא היתה המישרד נוהגת כך. צארום הכחיש, כי מישפחתו פנתה ב"צורה כלשהי לאריה קצף וביקשה פיצוי, אך טעון, כי בעתיד הדבר יתכן. לדבריו הוא מתכוון, לפחות לתשנה המישרד את החלטתה, לפנות לבית-המישפט בקובלנה פלילית פרטית ולהגיש גם תביעת נזיקין אזרחית נגד קצף."

לעצמו, או היה יכול להיות כזה, אילמלא נשטף מוחו בדרכס, דרך הכנסיה הגדולה, כל ימות השנה.

אתה צופה בהם ממרחק בטוח בעד המירקע, ומהרהר איזה פוטנציאל גנטי גונו בהם! כמה ביאליקים, כמה בוב"רים, כמה וייצמנים, כמה פרוידיים — והרשימה ארוכה — מסתתרים ביניהם, מאחורי חומות השחור והשיער המגודל, אובדים בים הדמיון המוחלט והאחידות המהממת מדי דור בדור; ועוד אתה מהרהר, כי לשבטיות יש מקבילה מובהקת לאידווקא בתנועות לאומניות וקנאיות במערב ובמזרח, הדוגשות אחידות וגזרות על ייחוד ומטפחות פולחנים מאח"דים משוויינים, אלא אישם במעבה ג'ונגלים, מקום שבטים, שאנו מכנים אותם בגודל-לבנו, "פרימיטיביים", "פראים", מת-קיימים בכוח אחידות שבאורח-חיים, בכוח צמידות לאי-השתנות, בכוח אמונה בג'ונג'ו שלהם (כלום איש משנה?) אלפים בשנים, בתנאי-חיים קשים הרבה יותר מאותם ששורים במאה-שערים (בוויליאמסבורג).

ועוד אני מהרהר, כי עובדה, אני ואתה הוא נחלצנו מן המצב הכנסייתי הזה תודות לאיזה אב או סב או רבי-ב, שנמצא בו כוח נפשי לעצור רגע ולהתחיל לחשוב בעצמו. טוב לזכור זאת, ברגעים של תדהמה או חרדה או שתיהן גם יחד.

עניין בסיסי

ועשיתי על הששים / להעניק לזרים בסיסים: אילולא הופתענו לקלון ולגנאי, אפשר לא איבדנו את כל סיני. אך עכשיו כל רומז לטס: "בסיס הקס!" מזמין רק: "סורי, היכן נתמקם?"

על מים רבים

(א) הבעיה

אני מעתיק פה בשלמותו קטע שכותרתו "חלב — ומים" שראה אור לפני ימים מספר במדור רכילות ב"מעריב". אבקש קצת ריכוז, רבותי, כן, ככה! ועכשיו אני מתחיל:

"בביקור בבסיס צבאי הגישו לשר-הביטחון עזר וייצמן קפה בלי חלב. ביקש עזר מאחת החיילות קצת חלב. החיילת יצאה וחזרה ובידה ספל קפה עם חלב. העיר השר: "מים שאל, חלב נתנה."

שאלה החיילת הנדהמת: "סליחה, כבוד השר, אתה רוצה מים?"

(ב) הניתוח

במהלך הפיקסה הראשונה לא קורה שום דבר מיוחד או יוצא-דופן. שר-הביטחון מתכבד על-ידי חיילת בקפה מהביל, בלי חלב. הוא נוטל ככל הנראה את הספל או הכוס, עם תחתית או בלי תחתית, בידו השמאלית, כפי שיש לשער, אבל בהושיטו את ימינו אל הספל או הכוס כדי להגיש את המשקה המהביל אל פיו הוא נוכח לדעת, לפתע, שלא נמוג בקפה המהביל חלב. השר, בעל המחשבה המהירה כברק, אומר מייד לאותה חיילת — מה טוב שיש לנו חיילות בצה"ל! — משהו מעין "אולי אפשר לקבל קצת חלב?" החיילת יוצאת וחוזרת, ופה לא ברור בדיוק אם היא לקחה את הספל ומוזהב בו חלב אישם, או הביאה ספל חדש עם קפה מהביל בחלב, אבל העיקר שבמוקשו של השר נתמלא.

אלא שבשלב פרואזי זה מתעוררת בעיה. השר מרגיש צורך להגיד משהו לחיילת. סוף-סוף, היא טרחה טירחה כפולה למענו, וראוי לפרנס אותה באי-אילו מלים מעודדות. המחשבה המהירה עובדת: מה לומר? מה לומר?!

השר נטרד על-ידי תחושה מעורפלת, שבאיזה מקום נאמר משהו על חלב. כן, בוודאי! בשרית דבורה! אה, זה יהיה פנו! ועכשיו, בשימחה ובביטחה, הוא פולט לעברה: "מים שאל, חלב נתנה!"

עזר מבסוט עד הגג. זה היה פנו! ממש כמו בפרשת בסאם אל-שכעה, כפי שדעות לנו בעיתונות מהמסע החינוגי אמריקתה, הוא יצא עכשיו בתפנית חדה ממצב סיחרור! "מים שאל, חלב נתנה!!!"

רגע, רגע! מה קרה? החיילת הוכחה תדהמה! אין כמוך, חיילת! מגיע לך צל"ש, אם לא בביקורת המיקרה, לפחות בתורת ההגיון, שהרי הוא ביקש (שאל, בלשון המיקרה) חלב, לא מים, אז מה הוא אומר לי, "מים שאל"? לא נעים. מצד אחד, מי אני, שתס איוז חיילת, שתתקן לשר את אורח-החשיבה שלו? ומצד אחר, ההגיון הפנימי פשוט לא מאפשר לי לחמוק. האיש הזה ביקש ממני חלב, אז מה פיתאום הוא אומר ההיפך? רק מפני שבאיזה פסוק מדובר על חלב? אוי, מה עושים, אה, יהיה מה שיהיה. מוכרחים להטיח פעם את האמת בפצועו: "סליחה, כבוד השר", (הצידה: מה אתה מבלבל לי את המוח בפקסוק שלא מן העניין? מדוע אתה תמיד חושב, שאתה צריך לדבר מן המותן ולהפגין חוכמות?) "סליחה, כבוד השר, אתה רוצה מים?" (הצידה: נו, מה דעתך, יצאתי מזה לא רע, הוה?)

(ג) סיכום

לא, השר לא רצה מים! השר רצה חלב! והוא קיבל חלב! ואנחנו קיבלנו קטע רכילות פנטסטי. איך אומרים אצלנו? בלתי-רגיל! בלתי-רגיל!

מסתרי המיברק המיסתורי

האמינו או לא — בתגובה על רשימתי, איך לגמור אותם, שהובאה פה בשבוע שעבר, ובה הרהבתי להציע לגימי קארטר להניח לרוסים להשתלט על פקיסטאן והודו, שכן שם תהא קבורתם, הגיע אלי בדרכים עקלקלות שדר ממוסקבה, ובו תודה על העצה הפרו-סובייטית. "איך לטפל באתי הארצות האלה תניח לנו", נאמר שם בין היתר, "אבל אם אתה כל-כך נחמד אלינו, אולי תוכל לעזור לנו לפענח שלושה מיברקים מיסתוריים, שאוניית-הבינון שלנו, העומדת מול רחוב הירקון, בדיוק בין מייסר 110 והשגרירות האמריקאית, קלטה במשך בש, ואנחנו פה שוברים את הראש עד סיכלון! המיברקים מצורפים."

- ואלה שלושת המיברקים המשובשים שקיבלתי:
- 1) "הימקרה נקודה... זאת נקודה... בדרך... להודו... סובייטית נקודה... בראשית נקודה... ע... ע... ע..."
  - 2) "גאנדי... נקודה... עשית... נקודה... האיש... נקר דה... אציע... אטני... נקודה... שתקום... נקודה" י... ל... ל... ל..."
  - 3) "לאינדירה... נקודה... איך... נקודה... שליחי... בתמורה... ברית... נקודה שתקום... נקודה... ח... ר... נ..."
- נו, מה נגיד? לשבור צופן זו מומחיותי מאז ומתמיד. ישבתי וחשבתי, ישבתי וחשבתי, ולפתע נתחורר לי הכל בהבזק אחד! פה מדובר בשלושה מיברקים זהים, שנוסחו על-ידי שלושת משתפי-הפעולה הנוודעים בשם מיפלטם (בעזרת אשף-הניסוחים המפורסם), אך שלא כמוסכם נשלחו כמובן על-ידי כל אחד מהשלושה אישית, בהסתר משני האחרים. שימו לב לנוסח המלא:

"לאינדירה גאנדי היקרה נקודה איך עשית זאת נקודה שליחי האיש בדרך נקודה בתמורה אציע להודו ברית אטניט סובייטית נקודה בממשלה שתקום בראשית".

את שלושת החותמים בוודאי כבר זיהיתם, הקוראים (ואתם, ידידי בקרמלין, הזקוקים אולי לסעד נוסף, דעו כי הללו הם שימעון פרס, יגאל אלון ויצחק רבין), ולהשתמע אחרי המיברק הבא.

המצב הכנסייתי

לא, לא הצבע השחור-משחור מרתיע ומחריד. צבע הוא צבע הוא צבע, ואין לו משמעות מהותית. אילו היו כולם צהובים, כולם אדומים, כולם לבנים היה היעל (אפקט) אותו יעל.

ואינני דש פה בנדושות כגון צבע עור, אם למישהו היה נדמה. ובכן, לא צבע המלבושים, אלא אחידות ההופעה, אחי דות המבע, אחידות הנוהג, וגרוע מכל, אחידות המחשבה, הם המרתיעים, הם המחרידים.

הרי לא מוצרים עשויי מיבלט לפניך, אלא בני-אדם חיים, שלכל אחד אדם ואב משלו, שכל אחד מהם יחיד ומיוחד